

EUROPEAN COURT OF HUMAN RIGHTS
COUR EUROPÉENNE DES DROITS DE L'HOMME
EUROPSKI SUD ZA LJUDSKA PRAVA

PRVI ODJEL

PREDMET POZAIĆ PROTIV HRVATSKE

(Zahtjev br. 5901/13)

PRESUDA

STRASBOURG

4. prosinca 2014.

Ova presuda postaje konačna pod okolnostima navedenima u članku 44. stavku 2. Konvencije. Može biti podvrgnuta uredničkim izmjenama.

U predmetu Pozaić protiv Hrvatske

Europski sud za ljudska prava (Prvi odjel), zasjedajući u Vijeću u sastavu:

Isabelle Berro-Lefèvre, *predsjednik*,
Elisabeth Steiner,
Khanlar Hajiyeu,
Mirjana Lazarova Trajkovska,
Julia Laffranque,
Ksenija Turković,
Dmitry Dedov, *suci*,

i Søren Nielsen, *tajnik Odjela*,

nakon vijećanja zatvorenog za javnost 13. studenog 2014.
donosi sljedeću presudu koja je usvojena tog datuma:

POSTUPAK

1. Postupak u ovome predmetu pokrenut je na temelju zahtjeva (br. 5901/13) protiv Republike Hrvatske koji je hrvatski državljanin g. Vladimir Pozaić (podnositelj zahtjeva) podnio Sudu na temelju članka 34. Konvencije za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda (Konvencija) dana 17. prosinca 2012. godine.

2. Podnositelja zahtjeva zastupao je g. Z. Vidović, odvjetnik iz Varaždina. Hrvatsku Vladu (Vlada) zastupala je njezina zastupnica, gđa Š. Stažnik.

3. Podnositelj zahtjeva prigovarao je neodgovarajućim uvjetima lišenja slobode, osobito nedostatku osobnog prostora i odgovarajuće zdravstvene skrbi, i nepostojanju djelotvornog pravnog sredstva u tom pogledu, protivno člancima 3. i 13. Konvencije.

4. Dana 8. listopada 2013. Vlada je obaviještena o zahtjevu.

ČINJENICE**I. OKOLNOSTI PREDMETA**

5. Podnositelj zahtjeva rođen je 1977. godine i živi u Zagrebu.

A. Pozadina predmeta

6. Presudom Županijskog suda u Zagrebu od 4. srpnja 2005., koju je potvrdio Vrhovni sud Republike Hrvatske dana 15. listopada 2008.,

podnositelj zahtjeva osuđen je na kaznu zatvora od jedne godine i sedam mjeseci zbog zlouporabe opojnih droga.

7. Temeljeći svoju presudu na osudama koje je podnositelju zahtjeva zbog razbojništva i zlouporabe opojnih droga izrekao Županijski sud u Zagrebu dana 12. prosinca 2006. i Općinski kazneni sud u Zagrebu dana 19. veljače 2007., dana 17. srpnja 2008. Općinski kazneni sud u Zagrebu izrekao je podnositelju zahtjeva jedinstvenu kaznu zatvora u trajanju od jedne godine i tri mjeseca.

8. Dana 2. rujna 2010. tročlano vijeće Županijskog suda u Zagrebu objedinilo je prethodne osude i izreklo podnositelju zahtjeva jedinstvenu kaznu zatvora u trajanju od dvije godine i osam mjeseci.

B. Uvjeti boravka podnositelja zahtjeva u Zatvoru u Bjelovaru

9. Dana 22. ožujka 2010. podnositelj zahtjeva počeo je izvršavati kaznu zatvora, koju mu je prvotno izrekao Županijski sud u Zagrebu dana 4. srpnja 2005. (vidjeti prethodni stavak 6.), u Zatvoru u Bjelovaru.

10. Povodom zahtjeva uprave Zatvora u Bjelovaru od 17. prosinca 2010. i odluke Uprave za zatvorski sustav Ministarstva pravosuđa od 30. prosinca 2010. podnositelj zahtjeva premješten je u Zatvor u Zagrebu dana 5. siječnja 2011. godine.

11. Tijekom boravka u Zatvoru u Bjelovaru podnositelj zahtjeva bio je smješten u četiri različite zatvoreničke sobe

12. Prema podnositelju zahtjeva tri sobe bile su veličine 17,13 metara kvadratnih, uključujući sanitarni čvor, a dijelio ih je sa sedam drugih osoba (soba br. 5 od 22. ožujka do 4. kolovoza 2010.), četiri druge osobe (soba br. 4 od 4. do 10. kolovoza 2010.) i pet drugih osoba (soba br. 1 od 3. rujna 2010. do 5. siječnja 2011.). Četvrta soba, soba br. 11, bila je veličine 6,24 metara kvadratnih, a dijelio ju je s još jednom osobom od 10. kolovoza do 3. rujna 2010. Te su sobe imale otvoreni sanitarni čvor, bile su prljave i nisu imale dovoljno ormarića za zatvorenike. Nadalje, nije mu pružena odgovarajuća zdravstvena skrb što mu je izazvalo dodatni stres.

13. Prema Vladi podnositelj zahtjeva je tijekom boravka u Zatvoru u Bjelovaru imao u prosjeku 3,46 metara kvadratnih osobnog prostora. Točnije, u sobi br. 5/1 od 21,75 metara kvadratnih boravio je 141 dan s od četiri do sedam osoba. Zatim je proveo dvadeset dva dana u sobi br. 11/1 od 9,72 metara kvadratnih s još jednom osobom. Zatim je smješten u sobu br. 1/0 od 19,7 metara kvadratnih, u kojoj je boravio 125 dana, pa sobu br. 4/0 od 22,36 metara kvadratnih, u kojoj je boravio dva dana. Vlada nije iznijela informacije o točnom broju zatvorenika koju su bili smješteni s podnositeljem zahtjeva u dvije posljednje navedene sobe.

14. Vlada je također tvrdila da su se u sobama br. 5/1, 1/0 i 4/0 nalazili sanitarni čvorovi koji su potpuno odvojeni od životnog prostora te da su čvorovi bili opremljeni vlastitim ventilacijskim sustavima. U ćeliji br. 11/1

sanitarni čvor je od životnog prostora bio odvojen zidom visine 168 centimetara, a soba je imala vlastiti ventilacijski sustav. U svim su se sobama nalazile instalacije kojima je osiguran pristup pitkoj vodi te prozori kojima je osiguran pristup dnevnom svjetlu i svježem zraku. Zimi su se sobe grijale centralnim grijanjem. Redovito su održavane, a 2007., 2009. i 2010. godine provedena je potrebna obnova i poboljšanje zatvorskih objekata, što je Vlada potkrijepila fotografijama.

15. Vlada je također objasnila da je podnositelju zahtjeva omogućeno da se tri sata dnevno, od 16:00 do 19:00, slobodno kreće izvan svoje sobe. Usto je imao mogućnost korištenja teretane, koja je bila otvorena od 08:00 do 12:30 i od 14:00 do 18:00, te košarkaškog igrališta, koje je bilo otvoreno radnim danom od 15:00 do 18:00 i vikendima ujutro i popodne. U zatvoru se nalazio badmintonski teren, stolovi za stolni tenis i šahovske ploče koje je podnositelj zahtjeva također mogao upotrebljavati. Također je mogao posuđivati knjige iz bjelovarske knjižnice koja Zatvoru pruža svoje usluge, a omogućeno mu je i gledanje televizije i posuđivanje filmova.

16. U pogledu zdravstvene skrbi za podnositelja zahtjeva Vlada je tvrdila da je dana 17. veljače 2010., prije premještaja u Zatvor u Bjelovaru, podnositelj zahtjeva tvrdio da nema teških zdravstvenih problema. On je to potvrdio kada ga je dana 1. lipnja 2010. pregledao liječnik u Zatvoru u Bjelovaru. Dana 29. rujna 2010. podnositelja zahtjeva na njegov je zahtjev pregledao psihijatar kojem se požalio na probleme sa spavanjem, ali je odbio liječenje. Podnositelj zahtjeva ponovno je odbio liječenje dana 5. listopada 2010. godine. Tijekom boravka u Zatvoru u Bjelovaru podnositelju zahtjeva je pružena stomatološka njega, a zatvorski ga je liječnik pregledao šest puta. Vlada je svoje tvrdnje potkrijepila mjerodavnom medicinskom dokumentacijom podnositelja zahtjeva.

C. Prigovori podnositelja zahtjeva na uvjete u zatvoru

17. Dana 14. rujna 2010. podnositelj zahtjeva podnio je pritužbu na uvjete smještaja u zatvoru Uredu za ljudska prava Vlade Republike Hrvatske. Osobito je tvrdio da je Zatvor u Bjelovaru bio prenapučen, da su sobe bile prljave i slabo ventilirane, da nisu bile odgovarajuće opremljene te da je zdravstvena skrb bila neodgovarajuća. Podnositeljeva pritužba je proslijeđena Upravi za zatvorski sustav Ministarstva pravosuđa kao tijelu nadležnom za rješavanje tog pitanja.

18. Istoga dana, navodeći neodgovarajuće uvjete boravka u zatvoru podnositelj zahtjeva pozvao je Općinsko državno odvjetništvo u Bjelovaru na sklapanje mirnog rješenja spora prije nego što pokrene građanski postupak pred nadležnim sudom.

19. Dana 21. rujna 2010. podnositelj zahtjeva podnio je sutkinji izvršenja Županijskog suda u Bjelovaru zahtjev za sudsku zaštitu u vezi uvjeta svojega boravka u zatvoru, ponavljajući svoje tvrdnje.

20. Dana 10. prosinca 2010. Općinsko državno odvjetništvo u Bjelovaru odbilo je podnositeljev zahtjev za mirno rješenje spora jer nije utvrdilo da je došlo do povrede njegovih prava zbog uvjeta njegova boravka u zatvoru.

21. Dana 11. listopada 2010. sutkinja izvršenja Županijskog suda u Bjelovaru odbila je podnositeljeve prigovore kao neosnovane. Objasnila je da informacije koje je primila od Zatvora u Bjelovaru nisu upućivale da je podnositelj bio smješten u prenapučenim sobama te da je, u pogledu općih uvjeta u Zatvoru u Bjelovaru, sama posjetila zatvorske objekte i utvrdila da općenito nisu bili neprikladni. Također je naglasila da se u svakoj sobi nalazio čist i dobro održavan sanitarni čvor, a sobe su bile opremljene slavinama za svježu vodu. Sutkinja je također naglasila da je podnositelja zahtjeva nekoliko puta pregledao stomatolog te da mu je pružena psihijatrijska njega. Naposljetku, sutkinja je istaknula da je podnositelju zahtjeva pruženo dovoljno mogućnosti da se bavi sportom, kao i slobodan pristup prostoru na otvorenom.

22. Dana 18. listopada 2010. podnositelj zahtjeva podnio je žalbu protiv tog rješenja tročlanom izvanraspravnom vijeću Županijskog suda u Bjelovaru.

23. Dana 21. listopada 2010. izvanraspravno Županijskog suda u Bjelovaru ispitalo je žalbu podnositelja zahtjeva te, potvrdivši obrazloženje sutkinje izvršenja, smatralo da prava podnositelja zahtjeva u biti nisu bila povrijeđena.

24. Dana 5. studenog 2010. Uprava za zatvorski sustav Ministarstva pravosuđa odgovorila je podnositelju na njegove prigovore od 14. rujna 2010. (vidjeti gore stavak 17.). Objasnila je da je tijekom boravka u Zatvoru u Bjelovaru bio smješten u četiri sobe: br. 5/1, 4/0, 2/0 i 1/0 čije su veličine iznosile 21,2 metara kvadratnih, 19,8 metara kvadratnih, 6,3 metara kvadratnih i 17,2 metara kvadratnih. Nije navela nikakve daljnje pojedinosti. Priznala je da općenito postoji problem prenapučenosti, no navela je da su problemi u tom pogledu nadoknađeni time što se zatvorenicima omogućilo slobodno kretanje i što im je dana prilika da sudjeluju u dnevnim aktivnostima. Nadalje je tvrdila da su objekti Zatvora u Bjelovaru redovito održavani i obnavljani, točnije 2008. i 2009. godine. Zatvorenicima je omogućeno dovoljno vježbanja na otvorenom, točnije raznolike sportske aktivnosti i slobodan pristup prostorima na otvorenom tri sata dnevno, između 16:00 i 19:00. Usto je naglasila da je podnositelja zahtjeva zatvorski liječnik pregledao šest puta, psihijatar jednom, a stomatolog osam puta.

25. Dana 9. studenog 2011. podnositelj zahtjeva prigovorio je Županijskom sudu u Bjelovaru u vezi rješenja izvanraspravnog vijeća tog suda od 21. listopada 2010. (vidjeti stavak 23. gore).

26. Dana 22. studenog 2011. podnositelj zahtjeva također je podnio ustavnu tužbu Ustavnom sudu Republike Hrvatske pozivajući se na članak 14. stavak 2. (jednakost pred zakonom), članak 26. (jednakost pred

državnim tijelima) i članak 29. (pravo na pošteno suđenje) Ustava i prigovarajući neodgovarajućoj zdravstvenoj skrbi i nedostatku osobnog prostora u Zatvoru u Bjelovaru, kao i diskriminaciji uslijed navodnog pogrešnog tumačenja mjerodavnog zakona od strane Županijskog suda u Bjelovaru.

27. Dana 30. prosinca 2010. podnositelj zahtjeva podnio je zahtjev upravi Zatvora u Bjelovaru da nastavi svoje obrazovanje tijekom izvršavanja kazne zatvora.

28. Dana 5. lipnja 2012. godine Ustavni sud Republike Hrvatske odbacio je ustavnu tužbu podnositelja zahtjeva kao očiglednu neosnovanu. Mjerodavan dio odluke glasi:

„U ustavnoj tužni podnositelj nije pokazao da Županijski sud u Bjelovaru u postupanju ili pri donošenju odluke nije poštovao odredbe Ustava o ljudskim pravima i temeljnim slobodama, odnosno da je proizvoljno protumačio mjerodavne odredbe zakona ili drugih propisa. Ustavni sud stoga ocjenjuje da konkretan slučaj ne otvara pitanje ostvarenja ustavnih prava podnositelja. Stoga ne postoji ustavnopravna bit stvari o kojoj bi Ustavni sud odlučivao.”

29. Rješenje Ustavnog suda Republike Hrvatske dostavljeno je podnositeljevom punomoćniku 20. lipnja 2012. godine.

II. MJERODAVNO DOMAĆE PRAVO

A. Ustav

30. Mjerodavne odredbe Ustava Republike Hrvatske (Narodne novine, br. 56/1990, 135/1997, 8/1998, 113/2000, 124/2000, 28/2001, 41/2001, 55/2001, 76/2010 i 85/2010) glase kako slijedi:

Članak 14.

„Svatko u Republici Hrvatskoj ima prava i slobode, neovisno o njegovoj rasi, boji kože, spolu, jeziku, vjeri, političkom ili drugom uvjerenju, nacionalnom ili socijalnom podrijetlu, imovini, rođenju, naobrazbi, društvenom položaju ili drugim osobinama.

Svi su pred zakonom jednaki.”

Članak 23.

„Nitko ne smije biti podvrgnut bilo kakvu obliku zlostavljanja ...”

Članak 25.

„Sa svakim se uhićenikom i osuđenikom mora postupati čovječno i poštivati njegovo dostojanstvo.”

Članak 26.

„Svi su državljani Republike Hrvatske i stranci jednaki pred sudovima i drugim državnim i inim tijelima koja imaju javne ovlasti.”

Članak 29.

„(1) Svatko ima pravo da zakonom ustanovljeni neovisni i nepristrani sud pravično i u razumnom roku odluči o njegovim pravima i obvezama, ili o sumnji ili optužbi zbog kažnjivog djela.

...”

31. Mjerodavni dio članka 62. Ustavnog zakona o Ustavnom sudu Republike Hrvatske (Narodna novine, br. 99/1999, 29/2002, 49/2002) glasi:

„1. Svatko može podnijeti Ustavnom sudu ustavnu tužbu ako smatra da mu je pojedinačnim aktom tijela državne vlasti, tijela jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave ili pravne osobe s javnim ovlastima, kojim je odlučeno o njegovim pravima i obvezama ili o sumnji ili optužbi zbog kažnjivog djela, povrijeđeno ljudsko pravo ili temeljna sloboda zajamčena Ustavom, odnosno Ustavom zajamčeno pravo na lokalnu i područnu (regionalnu) samoupravu (u daljnjem tekstu: ustavno pravo).”

B. Zakon o izvršavanju kazne zatvora

32. Mjerodavne odredbe Zakona o izvršavanju kazne zatvora (Narodne novine, br. 128/1999, 190/2003, 76/2007, 27/2008, 83/2009) glase kako slijedi:

Pritužba zatvorenika**Članak 15.**

„(1) Zatvorenik ima pravo pritužbe na postupak i odluku zaposlenika kaznionice, odnosno zatvora.

(2) Pritužba se podnosi usmeno ili pisanim putem upravitelju kaznionice, odnosno zatvora, ili Središnjem uredu Uprave za zatvorski sustav [Ministarstva pravosuđa]. Pisana pritužba Središnjem uredu Uprave za zatvorski sustav [Ministarstva pravosuđa] upućuje se u omotu koji uprava kaznionice, odnosno zatvora ne smije otvoriti. ...

(5) Ukoliko zatvorenik podnese pritužbu sucu izvršenja, pritužba će se smatrati zahtjevom za sudsku zaštitu iz članka 17. ovoga Zakona.”

Sudska zaštita protiv postupka i odluke uprave kaznionice, odnosno zatvora**Članak 17.**

„(1) Zatvorenik može podnijeti zahtjev za sudsku zaštitu sucu izvršenja protiv postupka ili odluke kojom se zatvorenika nezakonito prikraćuje ili ograničava u nekom pravu iz ovoga Zakona.

(2) Sudac izvršenja će rješenjem odbiti zahtjev za sudsku zaštitu ako utvrdi da nije osnovan. Ako utvrdi zahtjev osnovanim, sudac izvršenja će rješenjem narediti otklanjanje nezakonitog prikraćivanja ili ograničavanja zatvorenika u pravu. Ako otklanjanje nezakonitosti nije moguće, sudac izvršenja rješenjem će nezakonitost utvrditi i zabraniti njezino ponavljanje.

(3) Protiv odluke suca izvršenja žalbu mogu podnijeti zatvorenik i kaznionica, odnosno zatvor (...)”

Smještaj zatvorenika

Članak 74.

„...“

(3) Prostorije u kojima borave zatvorenici moraju biti čiste, suhe i dovoljno prostrane. Za svakog zatvorenika u spavaonici mora biti najmanje 4 m² i 10 m³ prostora.”

III. MJERODAVNI MEĐUNARODNI MATERIJALI

33. Europski odbor za sprječavanje mučenja i neljudskog ili ponižavajućeg postupanja ili kažnjavanja (CPT) bio je u posjetu Hrvatskoj od 19. do 27. rujna 2012. godine. U svom izvješću CPT/Inf (2014) 9 od 18. ožujka 2014. spomenuo je problem prenapučenosti zatvora u Hrvatskoj. Mjerodavne preporuke u tom pogledu (Prilog I.) glase:

„Uvjeti smještaja opće zatvorske populacije

preporuke

...

– hrvatske vlasti moraju poduzeti korake za smanjenje broja osoba koje se nalaze u pojedinoj sobi u svim posjećenim zatvorima (kao i u drugim zatvorima u Hrvatskoj) kako bi se svakom zatvoreniku osiguralo barem 4 m² životnog prostora u sobama s više zatvorenika; u to se ne bi smjela računavati površina sanitarnog čvora unutar sobe (stavak 36.);

...

– hrvatske vlasti moraju poboljšati program aktivnosti, uključujući mogućnosti rada i strukovnog osposobljavanja, za zatvorenike u Kaznionici u Glini te zatvorima u Zagrebu i Sisku te, gdje je prikladno, drugim zatvorima u Hrvatskoj (stavak 40.);

Zdravstvene usluge

preporuke

...

– hrvatske vlasti moraju osigurati da zapis sastavljen nakon liječničkog pregleda zatvorenika, novopridošlog ili postojećeg, sadrži:

(iv) popis izjava dotične osobe koje su bitne za liječnički pregled (uključujući njegov/njezin opis njegova/njezina zdravstvenog stanja i sve moguće navode o zlostavljanju);

(v) potpuno izvješće objektivnim medicinskih nalaza temeljenih na detaljnom pregledu;

(vi) primjedbe liječnika o stavkama pod i) i ii) uz navode o dosljednosti između iznesenih navoda i objektivnih liječničkih nalaza.

Zapis bi također trebao sadržavati rezultate dodatnih obavljenih pretraga, detaljne nalaze svih specijalističkih savjetovanja te pregled liječenja ozljeda i svih drugih provedenih zahvata.

Zapis o liječničkom pregledu u slučajevima traumatskih ozljeda mora se podnijeti na posebnom obrascu za tu namjenu na kojem se nalaze „prikazi tijela” za označavanje traumatskih ozljeda i koji će se čuvati u zdravstvenom kartonu zatvorenika. Ako postoje fotografije, one se moraju pohraniti u zdravstvenoj dokumentaciji dotične osobe. Usto bi se dokumenti trebali sustavno prikupljati u posebnom registru o traumama u kojem bi se trebale bilježiti sve vrste opaženih ozljeda (stavak 49.);

– moraju se revidirati postojeći postupci kako bi se osiguralo da se nadležnom državnom odvjetniku odmah i sustavno svrati pozornost na zapis, neovisno o željama zatvorenika, ako se utvrdi da su zabilježene ozljede dosljedne s navodima zatvorenika o zlostavljanju (ili koje ukazuju na zlostavljanje čak i ako ne postoje takvi navodi). Rezultati pregleda također moraju biti dostupni dotičnom zatvoreniku i njegovom ili njezinom odvjetniku (stavak 49.);

...”

PRAVO

I. NAVODNA POVREDA ČLANKA 3. KONVENCIJE

34. Podnositelj zahtjeva prigovario je neodgovarajućim uvjetima izdržavanja kazne zatvora u Zatvoru u Bjelovaru od 22. ožujka 2010. do 5. siječnja 2011. godine. Osobito je prigovario nedostatku osobnog prostora, lošim sanitarnim i higijenskim uvjetima, nemogućnosti rada u zatvoru, nedovoljnim rekreativnim i obrazovnim aktivnostima, lošoj kvaliteti hrane i neodgovarajućoj zdravstvenoj skrbi. Pozvao se na članak 3. Konvencije koji glasi kako slijedi:

„Nitko se ne smije podvrgnuti mučenju ni nečovječnom ili ponižavajućem postupanju ili kazni.”

A. Dopuštenost

1. Tvrdnje stranaka

35. Vlada je tvrdila da je u svojoj ustavnoj tužbi pred Ustavnim sudom Republike Hrvatske, koja je bila djelotvorno domaće pravno sredstvo u pogledu uvjeta boravka u zatvoru, podnositelj zahtjeva prigovorio samo neodgovarajućoj zdravstvenoj skrbi i nedostatku osobnog prostora u zatvoru, kao i navodnoj diskriminaciji nakon rješenja Županijskog suda u Bjelovaru. Međutim, nije iznio nikakve druge tvrdnje ili prigovore o uvjetima njegova boravka u zatvoru i na taj način nije poštivao načelo supsidijarnosti u vezi s drugim prigovorima koje je iznio Sudu. Nadalje, nije

se pozvao na odredbe Ustava kojima se jamči zaštita od zlostavljanja i poštivanje ljudskog dostojanstva, točnije članke 23. i 25. (vidjeti prethodni stavak 30.), a usto se nije pozvao niti na članak 3. Konvencije. Osim toga, nije dovoljno potkrijepio svoju ustavnu tužbu. Vlada je također istaknula da je podnositelj zahtjeva imao punomoćnika te da je njegov odvjetnik bio odgovoran za pravilno podnošenje ustavne tužbe pred Ustavnim sudom. Da je on to učinio na odgovarajući način, podnositelju zahtjeva bi se također otvorila mogućnost pokretanja građanskog postupka za naknadu štete u slučaju da je Ustavni sud Republike Hrvatske utvrdio da je došlo do povrede njegovih prava.

36. Podnositelj zahtjeva smatrao je da je propisno iscrpio domaća pravna sredstva.

2. Ocjena Suda

37. Sud ponavlja da prema članku 35. stavku 1. Konvencije zahtjev može razmotriti tek nakon iscrpljenja svih domaćih pravnih sredstava. Svrha je članka 35. državama ugovornicama dati mogućnost sprečavanja ili ispravljanja navodnih povreda prije nego što ti navodi budu podneseni Sudu (vidjeti, primjerice, *Mifsud protiv Francuske* (odl.) [VV], br. 57220/00, stavak 15., ECHR 2002-VIII). Obveza iscrpljivanja domaćih pravnih sredstava zahtijeva da podnositelj zahtjeva na uobičajen način koristi pravna sredstva koja su djelotvorna, dostatna i dostupna u odnosu na njegove prigovore na temelju Konvencije. Da bi bilo djelotvorno, pravno sredstvo mora moći izravno ispraviti pobijano stanje stvari (vidjeti *Balogh protiv Mađarske*, br. 47940/99, stavak 30., 20. srpnja 2004.).

38. Pravilo o iscrpljenju domaćih pravnih sredstava u pravilu zahtijeva da prigovori koji se namjeravaju podnijeti na međunarodnoj razini prethodno trebaju biti izneseni domaćim sudovima barem u biti i u skladu s formalnim zahtjevima i rokovima utvrđenima domaćim pravom. Svrha pravila kojim se zahtijeva iscrpljenje domaćih pravnih sredstava jest omogućiti nacionalnim vlastima (prvenstveno sudstvu) da ispituju navode o povredi konvencijskog prava i, gdje je prikladno, pruže zadovoljštinu prije nego što se ti navodi podnesu Sudu. Ako na nacionalnoj razini postoji pravno sredstvo koje omogućuje nacionalnim sudovima ispitivanje, barem u biti, svake tvrdnje o navodnoj povredi konvencijskog prava, tada bi se trebalo iskoristiti to pravno sredstvo (vidjeti *Azinas protiv Cipra* [VV], br. 56679/00, stavak 38., ECHR 2004-III).

39. U vezi pravnih sredstava u pogledu uvjeta u zatvorima u Hrvatskoj, Sud je utvrdio da je pritužba podnesena nadležnom sudskom tijelu ili upravi zatvora djelotvorno pravno sredstvo s obzirom na to da je mogla dovesti do premještanja podnositelja zahtjeva iz neprikladnih uvjeta u zatvoru. Nadalje, u slučaju nepovoljnog ishoda podnositelj zahtjeva mogao je podnijeti svoje pritužbe Ustavnom sudu Republike Hrvatske (vidjeti *Štitić protiv Hrvatske* (odl.), br. 29660/03, 9. studenog 2006., i *Dolenec protiv Hrvatske*,

br. 25282/06, stavak 113., 26. studenog 2009.) koji također ima nadležnost naložiti podnositeljevo puštanje ili premještaj iz neprikladnih uvjeta u zatvoru (vidjeti, *inter alia*, *Peša protiv Hrvatske*, br. 40523/08, stavak 80., 8. travnja 2010.). Kako bi poštovali načelo supsidijarnosti, podnositelji zahtjeva moraju, prije nego što podnesu svoje prigovore Sudu, prvo dati hrvatskom Ustavnom sudu priliku da ispravi njihovu situaciju i riješi pitanja koja žele iznijeti Sudu (vidjeti *Bučkal protiv Hrvatske* (odl.), br. 29597/10, stavak 20., 3. travnja 2012., i *Longin protiv Hrvatske*, br. 49268/10, stavak 36., 6. studenog 2012.).

40. Sud prvo primjećuje da se podnositelj zahtjeva u ustavnoj tužbi doista nije pozvao na članke 23. i 25. Ustava, odnosno odredbe koje odgovaraju članku 3. Konvencije. Nije se niti izravno pozvao na članak 3. Konvencije. Umjesto toga on se pozvao na članak 14. stavak 2. te članke 26. i 29. Ustava, odnosno odredbe koje odgovaraju člancima 6. i 14. Konvencije i članku 1. Protokola br. 12 uz Konvenciju (vidjeti prethodni stavak 30.; i usporediti *Merot d.o.o. i Storitve Tir d.o.o. protiv Hrvatske* (odl.), br. 29426/08 i 29737/08, stavak 35., 10. prosinca 2013.).

41. Podnositelj zahtjeva pred Ustavnim sudom Republike Hrvatske prigovorio je u biti samo na povredu svojih prava zbog nedostatka osobnog prostora i neodgovarajuće zdravstvene skrbi u Zatvoru u Bjelovaru (vidjeti prethodni stavak 26.). Stoga Sud smatra da je iznošenjem u biti svojih prigovora pred Ustavnim sudom Republike Hrvatske podnositelj zahtjeva ispravno iscrpio domaća pravna sredstva (usporediti *Jaćimović protiv Hrvatske*, br. 22688/09, stavci 40. – 41., 31. listopada 2013.).

42. U pogledu prigovora o uvjetima njegova boravka u zatvoru, Sud primjećuje da ih nije iznio pred Ustavnim sudom Republike Hrvatske, točnije nije iznio da su sanitarni i higijenski uvjeti bili neodgovarajući, da nije mogao sudjelovati u radu u zatvoru, da je bilo nedovoljno rekreativnih i obrazovnih aktivnosti te da je kvaliteta hrane bila loša. Stoga Sud utvrđuje da podnositelj zahtjeva nije ispravno iscrpio domaća pravna sredstva u vezi s time i da je taj dio njegova zahtjeva nedopušten na temelju članka 35. stavka 1. Konvencije zbog neiscrpljivanja domaćih pravnih sredstava te se stoga mora odbaciti u skladu s člankom 35. stavkom 4. Konvencije.

43. Sud nadalje primjećuje da dio podnositeljeva zahtjeva o navodnom nedostatku osobnog prostora i neodgovarajuće zdravstvene skrbi u Zatvoru u Bjelovaru nije očigledno neosnovan u smislu članka 35. stavka 3. točke (a) Konvencije. Dalje primjećuje da nije nedopušten ni po kojoj drugoj osnovi. Stoga se mora proglasiti dopuštenim.

B. Osnovanost

1. Tvrđnje stranaka

44. Podnositelj zahtjeva tvrdio je da se do podatka kojeg je Vlada iznijela o tome da mu je u Zatvoru u Bjelovaru bio na raspolaganju osobni prostor prosječne površine od 3,46 metara kvadratnih moglo doći samo ako su se uzela u obzir kraća razdoblja tijekom kojih su njegovi suzatrovarenici odvedeni u drugu sobu te ako se uračunala površina sanitarnog čvora u ukupni izračun. Točnije, podnositelj zahtjeva tvrdio je da je imao na raspolaganju samo 2,14 metara kvadratnih osobnog prostora u ćeliji br. 5/1. Uzimajući u obzir površinu sanitarnog čvora, Vlada je pogrešno izračunala osobni prostor koji je imao u Zatvoru u Bjelovaru kao što je vidljivo iz odgovora koji je zaprimio od Uprave za zatvorski sustav Ministarstva pravosuđa od 5. studenog 2010. (vidjeti prethodni stavak 24.). Međutim, podnositelj zahtjeva tvrdio je da je tijekom boravka u Zatvoru u Bjelovaru imao između 3,14 i 3,42 metara kvadratnih osobnog prostora, što nije bilo dovoljno i što je bilo protivno zahtjevima iz Zakona o izvršavanju kazne zatvora. Podnositelj zahtjeva također je tvrdio da mu, bez ikakvih objašnjenja, u zatvoru nije pružena odgovarajuća zdravstvena skrb za njegove duševne i tjelesne zdravstvene probleme.

45. Vlada je tvrdila da je tijekom boravka u Zatvoru u Bjelovaru podnositelj zahtjeva imao dostupno u prosjeku 3,46 metara kvadratnih osobnog prostora, što je bilo neznatno ispod minimalnog standarda od 4 metra kvadratna propisanih Zakonom o izvršavanju kazne zatvora. Točnije, u sobi br. 5/1 podnositelj zahtjeva imao je 3,63 metara kvadratnih osobnog prostora samo tri dana (od 5. do 7. kolovoza 2010.), a nakon toga do 2. rujna 2010. imao je 4,35, 4,47 i 4,86 metara kvadratnih osobnog prostora. Zatim je u sobi br. 1/0 podnositelj zahtjeva imao 3,28 metara kvadratnih osobnog prostora samo jedan dan, a nakon toga 3,94 metara kvadratnih osobnog prostora. Međutim, Vlada je smatrala da je svaki nedostatak osobnog prostora nadoknađen drugim mogućnostima Zatvora u Bjelovaru. U svim je sobama u kojima se nalazio podnositelj zahtjeva bio osiguran pristup danjem svjetlu i svježem zraku, kao i grijanje i ventilacija. Sobe su se redovito održavale i obnavljale, a podnositelju zahtjeva osigurano je dovoljno slobode kretanja i mogućnost da sudjeluje u raznim sportskim i rekreativnim aktivnostima. U pogledu njegovih prigovora o zdravstvenoj skrbi Vlada je istaknula da podnositelj zahtjeva nije potkrijepio svoje navode ni na koji način. Također su naglasili da ga je osam puta pregledao stomatolog, a šest puta zatvorski liječnik te da se nikada nije žalio na zdravstvene probleme. Samo se prilikom posjeta psihijatru požalio na probleme sa spavanjem, no odbio je liječenje.

2. Ocjena Suda

(a) Opća načela

46. Sud ponavlja da je u članak 3. Konvencije ugrađena jedna od temeljnih vrijednosti demokratskog društva. Njime se potpuno zabranjuje mučenje ili nečovječno ili ponižavajuće postupanje ili kažnjavanje neovisno o okolnostima i ponašanju žrtve (vidjeti *Labita protiv Italije* [VV], br. 26772/95, stavak 119., ECHR 2000-IV). Zlostavljanje mora doseći minimalni stupanj težine da bi ušlo u domašaj članka 3. Procjena tog minimalnog stupnja jest relativna; ovisi o svim okolnostima predmeta, kao što je trajanje postupanja, njegove fizičke i mentalne posljedice te u nekim slučajevima spol, dob i zdravstveno stanje žrtve (vidjeti, među ostalim izvorima prava, *Irska protiv Ujedinjenog Kraljevstva*, 18. siječnja 1978., stavak 162., Serija A br. 25).

47. Zlostavljanje koje dosiže takav minimalni stupanj težine obično uključuje stvarne tjelesne ozljede ili veliku tjelesnu ili duševnu bol. Međutim, čak i ako prethodno navedeno ne postoji, kada postupanje ponižava ili obezvrjeđuje pojedinca na način da se iskazuje manjak poštivanja ili se umanjuje njegovo ili njezino ljudsko dostojanstvo ili kada izaziva osjećaj straha, tjeskobe ili manje vrijednosti koji može slomiti psihički i tjelesni otpor pojedinca, postupanje se može smatrati ponižavajućim i ući u domašaj zabrane iz članka 3. (vidjeti *Pretty protiv Ujedinjenog Kraljevstva*, br. 2346/02, stavak 52., ECHR 2002-III, s dodatnim izvorima na koje se upućuje).

48. U kontekstu lišenja slobode Sud je dosljedno naglašavao da trpljenje i poniženje koje je tu uključeno mora u svakom slučaju ići preko onoga neizbježnoga elementa trpljenja ili poniženja povezanog s lišenjem slobode kako bi moglo doći u domašaj članka 3. Država mora osigurati da je osoba lišena slobode u uvjetima koji su sukladni s poštivanjem ljudskog dostojanstva, da je način i metoda izvršenja mjere ne podvrgavaju trpljenju ili nedaćama one težine koja premašuje neizbježnu razinu trpljenja svojstvenu lišenju slobode i da, s obzirom na praktične zahtjeve boravka u zatvoru, njezino zdravlje i dobrobit budu odgovarajuće zaštićeni (vidjeti *Kudła protiv Poljske* [VV], br. 30210/96, stavci 92.–94, ECHR 2000-XI, i *Popov protiv Rusije*, br. 26853/04, stavak 208., 13. srpnja 2006.).

49. Prilikom ocjene uvjeta boravka u zatvoru moraju se uzeti u obzir kumulativni učinci tih uvjeta, kao i posebni prigovori podnositelja zahtjeva (vidjeti *Dougoz protiv Grčke*, br. 40907/98, stavak 46. ECHR 2001-II). Također se mora razmotriti trajanje razdoblja tijekom kojeg je osoba zadržana u zatvoru u određenim uvjetima (vidjeti, među ostalim izvorima prava, *Alver protiv Estonije*, br. 64812/01, 8. studenog 2005.).

50. Radi utvrđivanja jesu li sporni uvjeti boravka u zatvoru bili „ponižavajući” u smislu članka 3. jedan od aspekata koji se mora uzeti u obzir jest izniman nedostatak prostora u zatvorskoj sobi (vidjeti

Karalevičius protiv Litve, br. 53254/99, stavak 36., 7. travnja 2005.). Stoga u donošenju odluke o tome je li došlo do povrede članka 3. zbog nedostatka osobnog prostora Sud mora imati na umu sljedeća tri elementa: (a) svaki zatvorenik mora imati vlastito mjesto za spavanje u sobi; (b) svaki zatvorenik mora imati na raspolaganju barem tri metra kvadratna poda; i (c) ukupna površina sobe mora biti takva da omogućuje zatvorenicima slobodno kretanje između namještaja. Nepostojanje bilo kojeg od prethodno navedenih elemenata samo po sebi stvara čvrstu pretpostavku da uvjeti boravka u zatvoru predstavljaju ponižavajuće postupanje i krše članak 3. (vidjeti *Ananyev i drugi protiv Rusije*, br. 42525/07 i 60800/08, stavak 148., 10. siječnja 2012.).

51. Međutim, Sud je dosljedno smatrao da se ograničenost prostora u spavaonicama može nadoknaditi slobodom kretanja zatvorenika tijekom dana. Sukladno tome, prilikom procjene objekata za lišenje slobode nakon suđenja, Sud je smatrao da bi se osobni prostor trebao razmatrati u kontekstu primjenjivog režima koji zatvorenicima omogućuje veću slobodu kretanja tijekom dana, za razliku od zatvorenika u drugim režimima, i neometan pristup prirodnom svjetlu i zraku kojeg on podrazumijeva. U nizu predmeta Sud je utvrdio da su sloboda kretanja koja je omogućena zatvorenicima u ustanovi i neometan pristup prirodnom svjetlu i zraku bili dovoljna nadoknada za nedovoljan prostor namijenjen pojedinom osuđeniku (vidjeti, među ostalim, *Valašinas protiv Litve*, br. 44558/98, stavci 103. i 107., 24. srpnja 2001.; *Nurmagomedov protiv Rusije* (odl.), br. 30138/02, 16. rujna 2004.; i *Shkurenko protiv Rusije* (odl.), br. 15010/04, 10. rujna 2009.):

52. Nadalje, u pogledu pitanja odgovarajuće zdravstvene skrbi u zatvoru, Sud ponavlja da se člankom 3. zahtijeva od država da uspostave mjere osmišljene za zaštitu zdravlja i dobrobiti zatvorenika, uključujući, među ostalim stvarima, pružanje potrebne medicinske pomoći (vidjeti *Kudla*, prethodno citirano, stavak 94.; *Kalashnikov protiv Rusije*, br. 47095/99, stavak 95., ECHR 2002-VI; i *Khudobin protiv Rusije*, br. 59696/00, stavak 96., ECHR 2006-XII (izvaci)).

53. Najteži element za utvrditi i dalje je „prikladnost” zdravstvene pomoći. Sud osobito zahtijeva da vlasti moraju osigurati da su dijagnoza i skrb brze i točne (vidjeti *Hummatov protiv Azerbajdžana*, br. 9852/03 i 13413/04, stavak 115., 29. studenog 2007.; *Melnik protiv Ukrajine*, br. 72286/01, stavci 104. – 106., 28. ožujka 2006.; *Yevgeniy Alekseyenko*, prethodno citirano, stavak 100.; *Gladkiy protiv Rusije*, br. 3242/03, stavak 84., 21. prosinca 2010.; *Khatayev protiv Rusije*, br. 56994/09, stavak 85., 11. listopada 2011.; i, *mutatis mutandis*, *Holomiov protiv Moldavije*, br. 30649/05, stavak 121., 7. studenog 2006.). Kada je to potrebno zbog prirode zdravstvenog stanja, nadzor mora biti redovit i sustavan te uključivati sveobuhvatnu strategiju terapije čiji je cilj uspješno liječenje zdravstvenih problema zatvorenika ili sprečavanje njihova

pogoršanja (vidjeti *Hummatov*, prethodno citirano, stavci 109. i 114.; *Sarban protiv Moldavije*, br. 3456/05, stavak 79., 4. listopada 2005.; i *Popov*, prethodno citirano, stavak 211.).

54. U cjelini Sud primjenjuje znatan stupanj fleksibilnosti u utvrđivanju potrebnog standarda zdravstvene skrbi i odlučuje o njemu pojedinačno za svaki predmet. Taj bi standard trebao biti „sukladan s ljudskim dostojanstvom” zatvorenika, no također se trebaju uzeti u obzir „praktični zahtjevi boravka u zatvoru” (vidjeti *Aleksanyan protiv Rusije*, br. 46468/06, stavak 140., 22. prosinca 2008.).

(b) Primjena ovih načela na ovaj predmet

55. Sud primjećuje da je podnositelj zahtjeva otprilike devet mjeseci, od 22. ožujka 2010. do 5. siječnja 2011., bio smješten u Zatvoru u Bjelovaru gdje je bio smješten u četiri različite sobe (vidjeti prethodne stavke 9. i 10.). Iako je iz činjenica predmeta i tvrdnji stranaka očito da su se te sobe razlikovale po veličini i broju smještenih zatvorenika, postoje nesukladnosti u pogledu njihove stvarne veličine i opsega navodne prenapučenosti.

56. Podnositelj zahtjeva tvrdio je da je tijekom boravka u Zatvoru u Bjelovaru bio smješten u tri sobe veličine 17,13 metara kvadratnih, uključujući sanitarni čvor, i to u sljedećim okolnostima: od 22. ožujka do 4. kolovoza 2010. bio je smješten u sobi br. 5 sa sedam osoba, od 4. do 10. kolovoza 2010. bio je smješten u sobi br. 4 s četiri osobe, a od 3. rujna 2010. do 5. siječnja 2011. bio je smješten u sobi br. 1 s pet osoba. Prema podnositelju zahtjeva četvrta soba u koju je bio smješten, odnosno soba br. 11, bila je veličine 6,24 metara kvadratnih i s njime se u njoj nalazila još jedna osoba od 10. kolovoza do 3. rujna 2010. (vidjeti prethodni stavak 12.).

57. Međutim, Vlada je tvrdila da je tijekom boravka u Zatvoru u Bjelovaru podnositelj zahtjeva bio smješten 141 dan u sobi br. 5/1 veličine 21,75 metara kvadratnih s od četiri do sedam osoba te 22 dana u sobi br. 11/1 veličine 9,72 metara kvadratnih s još jednom osobom. Bez navođenja točnog broja zatvorenika smještenih s podnositeljem zahtjeva u istoj sobi Vlada je također tvrdila da je proveo 125 dana u sobi br. 1/0 veličine 19,7 metara kvadratnih i 2 dana u sobi br. 4/0 veličine 22,36 metara kvadratnih (vidjeti prethodni stavak 13.).

58. Sud primjećuje da nijedna od tih tvrdnji ne odgovara informacijama iz izvješća Uprave za zatvorski sustav Ministarstva pravosuđa od 5. studenog 2010. Prema tom dokumentu tijekom boravka u Zatvoru u Bjelovaru podnositelj zahtjeva bio je smješten u četiri različite sobe: br. 5/1, 4/0, 2/0 i 1/0 čije su veličine iznosile 21,2 metara kvadratnih, 19,8 metara kvadratnih, 6,3 metara kvadratnih i 17,2 metara kvadratnih (vidjeti prethodni stavak 24.). Međutim, u tom izvješću nema daljnjih pojedinosti koji bi Sudu omogućili da izvuče čvrst zaključak o stvarnom osobnom prostoru koji je bio dostupan podnositelju zahtjeva u Zatvoru u Bjelovaru.

59. U takvim okolnostima Sud primjećuje da je Vlada u ovom postupku tvrdila da je tijekom boravka u Zatvoru u Bjelovaru podnositelju zahtjeva bio dostupan osobni prostor od prosječno 3,46 metara kvadratnih, dok je podnositelj zahtjeva tvrdio da je veličina iznosila između 3,14 i 3,42 metra kvadratna (vidjeti prethodne stavke 45. i 46.). Stoga Sud utvrđuje da je u svakom slučaju osobni prostor dostupan podnositelju zahtjeva bio manji od onog koji je preporučio CPT (vidjeti prethodni stavak 33.) i koji se zahtijeva Zakonom o izvršavanju kazne zatvora (vidjeti prethodni stavak 32.) kojim je propisan poželjni standard od četiri metra kvadratna (vidjeti *Tunis protiv Estonije*, br. 429/12, stavak 44., 19. prosinca 2013.). Međutim, taj nedostatak nije toliki da bi sam po sebi opravdao utvrđivanje povrede članka 3. Konvencije (vidjeti prethodni stavak 51.; vidjeti zatim *Vladimir Belyayev protiv Rusije*, br. 9967/06, stavci 33. i 34., 17. listopada 2013.; i nasuprot tome *Tunis*, prethodno citirano, stavak 46.).

60. Sud osobito primjećuje da podnositelj zahtjeva nije iznio nikakve relevantne tvrdnje kojima bi osporio Vladine detaljne navode o mogućnostima vježbe na otvorenom i drugim pojedinostima mjerodavnog zatvorskog režima u Zatvoru u Bjelovaru prema kojima je podnositelju zahtjeva bilo omogućeno slobodno kretanje izvan sobe tri sata dnevno, tj. od 16:00 do 19:00, imao je priliku koristiti teretanu koja je bila otvorena od 08:00 do 12:30 i od 14:00 do 18:00 te košarkaško igralište koje je bilo otvoreno radnim danom od 15:00 do 18:00 i vikendima ujutro i popodne, kao i badmintonski teren, a u zatvoru su mu bili dostupni stolovi za stolni tenis i šahovske ploče. Podnositelj zahtjeva također je mogao posuđivati knjige iz bjelovarske knjižnice koja zatvoru pruža svoje usluge, a omogućeno mu je i gledanje televizije i posuđivanje filmova (vidjeti prethodni stavak 15.).

61. Nadalje su zatvorenici u svakoj sobi u kojoj je podnositelj zahtjeva bio smješten imali neometan pristup prirodnom svjetlu i zraku kao i pitkoj vodi (vidjeti prethodni stavak 14.). Sud je također uzeo u obzir fotografije na kojima je prikazana unutrašnjost Zatvora u Bjelovaru, dvorište za rekreaciju i sobe sa sanitarnim čvorovima te koje ne pokazuju da bi prostor bio u lošem stanju ili prljav.

62. U pogledu prigovora podnositelja zahtjeva na zdravstvenu skrb Sud primjećuje da ti prigovori nisu potkrijepljeni dodatnim pojedinostima ili dokazima. Također primjećuje da podnositelj zahtjeva nije osporavao Vladine tvrdnje da je zatvorskim liječnicima prilikom pregleda rekao da nema ozbiljnih zdravstvenih problema te da ga je na njegov zahtjev pregledao psihijatar kojem se požalio samo na probleme sa spavanjem, no odbio je prihvatiti liječenje. Nadalje, tijekom boravka u Zatvoru u Bjelovaru podnositelju zahtjeva pružena je stomatološka njega, a zatvorski ga je liječnik pregledao šest puta (vidjeti prethodni stavak 16.). Sud stoga ne razabire problem navodnog nedostatka zdravstvene skrbi za vrijeme boravka podnositelja zahtjeva u Zatvoru u Bjelovaru.

63. S obzirom na prethodno navedene okolnosti, iako primjećujući da veličina soba u kojima je podnositelj bio smješten nije uvijek bila primjerena, uzimajući u obzir kumulativne učinke tih uvjeta, Sud ne smatra da su uvjeti boravka podnositelja zahtjeva u zatvoru dosegli stupanj težine koji se zahtijeva člankom 3. Konvencije (usporediti *Vladimir Belyayev*, prethodno citirano, stavak 36.).

64. Stoga nije došlo do povrede članka 3. Konvencije.

II. NAVODNA POVREDA ČLANKA 13. KONVENCIJE

65. Podnositelj zahtjeva tvrdio je da nije postojalo djelotvorno pravno sredstvo za njegove prigovore na uvjete njegova boravka u Zatvoru u Bjelovaru. Pozvao se na članak 13. koji glasi kako slijedi:

Članak 13.

„Svatko čija su prava i slobode koje su priznate u ovoj Konvenciji povrijeđene ima pravo na djelotvorna pravna sredstva pred domaćim državnim tijelom, čak i u slučaju kada su povredu počinile osobe koje su djelovale u službenom svojstvu.”

A. Tvrdnje stranaka

66. Podnositelj zahtjeva tvrdio je da mu nije pružena sudska zaštita u pogledu uvjeta njegova boravka u Zatvoru u Bjelovaru jer su nadležna sutkinja izvršenja i tročlano izvanraspravno vijeće Županijskog suda u Bjelovaru pogriješili u svojim zaključcima o bitnim činjenicama, kao i tumačenju mjerodavnog prava, prilikom ispitivanja njegovih prigovora. Nadalje, Ustavni sud Republike Hrvatske proglasio je njegove prigovore nedopuštenima bez odgovarajućeg obrazloženja.

67. Vlada je tvrdila da je prigovore podnositelja zahtjeva detaljno ispitala nadležna sutkinja izvršenja Županijskog suda u Bjelovaru koja je uzela u obzir sve njegove navode i donijela odluku o meritumu u kojoj je utvrdila da su prigovori podnositelja zahtjeva neosnovani. Nadalje, Ustavni sud Republike Hrvatske, ograničavajući se na specifične prigovore podnositelja zahtjeva, proglasio je njegovu ustavnu tužbu nedopuštenom jer u njoj nije postavljeno pitanje povrede prava podnositelja zahtjeva.

B. Ocjena Suda

68. Sud primjećuje da je prigovore podnositelja zahtjeva o uvjetima njegova boravka u Zatvoru u Bjelovaru meritorno ispitala nadležna sutkinja izvršenja Županijskog suda u Bjelovaru koja je uzela u obzir sve okolnosti boravka podnositelja zahtjeva u zatvoru i njegove specifične prigovore. Nadalje, podnositelj zahtjeva imao je mogućnost podnošenja žalbe protiv rješenja sutkinje izvršenja izvanraspravnom vijeću Županijskog suda u

Bjelovaru koje ju je meritorno ispitalo i odbilo kao neosnovanu potvrđujući obrazloženje sutkinje izvršenja. Podnositelj zahtjeva također je imao mogućnost podnošenja ustavne tužbe koja je odbačena kao očigledno neosnovana, uzimajući u obzir mjeru u kojoj je bila potkrijepljena i u svjetlu rješenja Županijskog suda u Bjelovaru.

69. U takvim okolnostima, imajući na umu činjenicu da podnositelj zahtjeva nije osporio djelotvornost domaćih pravnih sredstava kao takvih i da članak 13. ne jamči uspješnost upotrijebljenog pravnog sredstva (vidjeti, primjerice, *Vanjak protiv Hrvatske*, br. 29889/04, stavak 77., 14. siječnja 2010.), Sud ne smatra da je došlo do povrede tog članka.

70. Uzimajući u obzir prethodno navedeno, Sud smatra da je ovaj dio zahtjeva očigledno neosnovan i mora se odbaciti u skladu s člankom 35. stavkom 3. točkom (a) i stavkom 4. Konvencije.

III. OSTALE NAVODNE POVREDE KONVENCIJE

71. Podnositelj zahtjeva također se pozvao na članke 6. i 14. Konvencije ponavljajući svoje prethodno navedene prigovore.

72. U svjetlu cjelokupnog materijala koji posjeduje, te u mjeri u kojoj su pitanja koja su predmet prigovora u njegovoj nadležnosti, Sud smatra da taj dio zahtjeva ne upućuje na postojanje bilo kakve povrede Konvencije. Iz toga slijedi da je nedopušten prema članku 35. stavku 3. točki (a) kao očigledno neosnovan i da ga treba odbaciti na osnovi članka 35. stavka 4. Konvencije.

IZ TIH RAZLOGA SUD JEDNOGLASNO

1. *Utvrdjuje* da je temeljem članka 3. Konvencije prigovor navodnog nedostatka osobnog prostora i neodgovarajuće zdravstvene skrbi u Zatvoru u Bjelovaru dopušten, dok je ostatak zahtjeva nedopušten;
2. *Presuđuje* da nije došlo do povrede članka 3. Konvencije.

Sastavljeno na engleskome jeziku i otpravljeno u pisanom obliku dana 4. prosinca 2014. u skladu s pravilom 77. stavcima 2. i 3. Poslovnika Suda.

Søren Nielsen
Tajnik

Isabelle Berro-Lefèvre
Predsjednica

© 2015 Ured zastupnika Republike Hrvatske pred Europskim sudom za ljudska prava

Ured zastupnika Republike Hrvatske pred Europskim sudom za ljudska prava provjerio je točnost prijevoda, te proveo lekturu i pravnu redakтуру istoga.